

Ritka betegséggel élők és családjaik életút koordinátora szakirányú továbbképzés

2026. tavasz záróvizsga tájékoztató a 2024/2025. tanévben tanulmányaikat megkezdők részére

Jelen dokumentumban a Ritka betegséggel élők és családjaik életút koordinátora szakirányú továbbképzés zárását jelentő záróvizsga formájáról tájékoztatjuk Önöket.

A vizsga menete

A vizsgaalkalom két fő részből áll, a portfólió védéséből és a záróvizsgából.

I. A portfólió védése

1. A hallgató összefüggő feleletben bemutatja a portfólióját és a reflektál a bírálatokban kapott kérdésekre. A feleletre összesen 10 perc áll rendelkezésre.
2. Ezt követően a bizottságnak lehetősége van további kérdéseket megfogalmazni, melyekre a hallgató válaszol.
3. Sikeres portfólió védés esetén a vizsgaalkalom a záróvizsgával folytatódik.

II. A záróvizsga

A záróvizsga formája egy olyan kvízzjáték, ahol a 4 félév során megszerzett sokrétű ismereteket és a segítő szakmákban fontos kompetenciákat lesz alkalmuk bemutatni.

Fontosnak gondoljuk kiemelni, hogy ez a fajta vizsga-módszer lehetőséget ad arra, hogy a résztvevők sok szinten és sokféleképpen működjenek együtt, hasonlóan a mindennapok során felmerülő helyzetekhez. Ebben a képzésben kiemelt szempont, hogy a résztvevők ne csak befogadják az ismereteket, hanem aktívan is gyűjtsenek információt, tudást az egyes szakmai témákhoz és ezt hatékonyan tudják a társaikkal és oktatóikkal megosztani a partnerség jegyében, valamint mindeközben reflektáljanak a tanulási eredmény alapú modellre.

Arra kérjük Önöket, hogy a vizsgaidőszak előtt legkésőbb egy hónappal, alakítsanak kb. 5 fős csoportokat (a 2026-os záróvizsgán a 10 fő hallgatói létszámról tekintettel két 5 fős csoportot). Ezek a csoportok együtt készülnek fel a kvízzjátékokra és vesznek részt a vizsgán.

A csoportokon belül sorsolás alapján mindenki elolvassa értékeli egy csoporttársa portfólióját és azzal kapcsolatban feltesz egy összetett, szakmai tartalmú kérdést. Az értékelést és a kérdést a záróvizsga előtt kell elkészíteni és a záróvizsga előtt nyilvánossá tenni, feltölteni az Esetmenedzselési technikák IV. kurzus moodle felületére.

A záróvizsga csoportos, minden hallgatónak válaszolnia kell két kérdésre. Az aktuálisan soron lévő hallgatónak mindkét kérdést az értékelő csoporttárs teszi fel:

1: A portfólióval kapcsolatban előzetesen, az értékelési szakaszban feltett kérdés.

2: Az értékelő csoporttárs által az Esetmenedzsmenet témakörökből húzott tétel kérdése, amit a portfólióban ismertetett esetre konkretizálva kell megfogalmazni.

A válaszokat a kérdést feltevő hallgató értékeli és ítéli oda a pontokat. Ezt követően az oktatóknak és a csoport többi tagjának is van lehetősége kérdést feltenni a pluszpontokért cserébe. A következő körökben a csoport összes többi tagja is az előzőekben leírt módon kapja meg a két kérdést és válaszol, a számára kérdéseket előkészítő hallgató pedig értékeli a feleletet.

A záróvizsga zárókörrrel ér a végére, ahol minden szereplő értékeli az egyéni teljesítményeket a tanulási eredmény alapú modell és a képzés során elsajátítandó kompetenciák mentén, majd sor kerül a jegyek meghatározására.

A képzés során elsajátítandó kompetenciák

Tudás (max. 10 pont)

- Ismeri a forrás felkutatásának módszereit, módszertani fogásokat, úgymint problémamegoldás, coaching szemlélet, elakadáskezelés, soft skills, tréning kommunikáció, továbbá a fogyatékoság-, rehabilitáció-, gyermekjólét területein működő tanácsadói hálózatokat;
- Ismeri az énvédő mechanizmusokat kiégés megelőzési technikákat;
- Alapvető fogyatékoságügyi ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a konfliktusok lefolyásának és kezelésének lehetőségeit a mediáció szakaszainak jellemzőit, céljait;
- Tisztában van az alapvető lélektani folyamatokkal, a gyászfolyamat szakaszaival;
- Adekvát informatikai és digitális tudással rendelkezik;

- Tisztában van a könnyen érthető kommunikáció (KÉK) és az augmentatív és alternatív kommunikáció (AAK) módszertani alapjaival;
- Ismeri a vonatkozó hazai és nemzetközi jogszabályi környezetet a gyógypedagógia/fogyatékoságügy területén;
- A ritka betegséggel élő személyek és családjuk életvitelének hatékonyabb támogatása érdekében ismeri, megnevezi az egészségügyi-, szociális-, köznevelési, (gyógy)pedagógiai, munkaügyi rendszer felépítését, az általuk nyújtott szolgáltatások formáit, körét;
- Feladataihoz mérten ismeri a betegjogokat, gyermekjogokat, ellátottjogokat, azok képviselőinek elérési útvonalát, a panasztétel és érdekérvényesítés, illetve az érdekvédelem módját;
- Ismeri a ritka beteg koncepció lényegét, kialakulását, szükségességét, a ritka betegekkel foglalkozó nemzetközi és hazai segítő szervezeteket azok tevékenységét, orvos biológiai alapismeretekkel rendelkezik a ritka betegségek tárgykörében.

Képesség (max. 10 pont)

- Megszerzett ismereteit integrálja, képes komplexen gondolkodni;
- Felismeri saját erőforrásait, reálisan méri fel megküzdési stratégiáit;
- Tudását adaptív módon, a ritka betegséggel élő személyek fogyatékoságspecifikus jellemzőinek és sajátosságainak figyelembevételével alkalmazza;
- Felméri kliensei igényeit, szükségleteit;
- Komplexen elemez konfliktushelyzeteket, kritikus és reflektív gondolkodás jellemzi;
- Feladatát kompetenciahatárain belül látja el;
- Reálisan méri fel és reagál a családok aktuális terhelhetőségére;
- A kliensekkel és családtagokkal adekvátan kommunikál, beszédét a kliensei kommunikációs szükségletéhez igazítja;
- Együttműködik különböző szakterületek szakembereivel;
- Közreműködik a fogyatékosággal élő személyek jogérvényesülésének elősegítésében;
- Átlátja a ritka betegségekkel élők szükségleteit s a számukra segítséget nyújtó segítő és érdekvédelmi szervezetek működését;

- Megszerzett tudása birtokában hatékony és önálló koordinációs tevékenységet végez.

Attitűd (Max. 10 pont)

- Feladatát a „semmit rólunk, nélkülünk” elv szellemében végzi;
- Pozitívan viszonyul klienseihez, gondolkodását a megoldásra történő fókuszálás jellemzi;
- Magasfokú empátia, megértés és elfogadás jellemzi;
- Nyitott a team munkára és kooperációra;
- Tiszteletben tartja, védi és képviseli a fogyatékos emberek és hozzátartozóik érdekeit, jogérvényesítésüket támogatja.

Autonómia, felelősség (Max. 10 pont)

- Kompetenciahatárait soha nem lépi át, tevékenységét folyamatos önreflexió jellemzi;
- Szakmai döntéseiért felelősséget vállal;
- Munkája során a kliensek autonómiáját prioritásként kezeli, érdekeiket maga elé helyezi.

Témakörök a 2026. tavaszi záróvizsgán

1. Az esetmenedzsment fogalma, célja és alapértékei (autonómia, partnerség, méltóság, empowerment, szolidaritás stb.).
2. Esetmenedzser szerepei és feladata, szakmai autonómia, professzionalizáció
3. Esetmenedzsment modellek
4. Együttműködés és team munka - A hálózatos működés és a szolgáltatás-ökoszisztéma szemlélete - Multidiszciplináris és interprofesszionális együttműködés
5. Esetmenedzsment: állapotfelmérés - Kliensközpontú és participatív felmérési technikák - A szükséglet, probléma, kockázat és erőforrás fogalmi elhatárolása
6. Esetmenedzsment: tervezés, intervenciók, a cselekvési terv tartalma - A cselekvési terv tartalma: célkitűzés, felelősségek, határidők, indikátorok - Intervenciók szintek: egyéni, családi, közösségi.
7. Esetmenedzsment: konzultáció, képviselő, krízis kezelés - Szerepek és határok a konzultációs folyamatban - Képviselő és érdekérvényesítés dilemmái - Krízisintervenció lépései, a kliens bevonása a kríziskezelés utáni tanulási folyamatba

8. Esetmenedzsment, erőforrások, forrásbővítés - Erőforrások típusai: egyéni, családi, közösségi, intézményi, társadalmi - Az erőforrás-stratégia felépítése (felmérés – mozgósítás – fenntartás) - Forráshiányos környezetben való munkavégzés stratégiái.
9. Esetmenedzsment: értékelés, visszajelzés - A folyamat- és eredményértékelés módszerei - Indikátorok, mérőeszközök, dokumentáció - A kliens bevonása a visszajelzésbe – partnerségi alapú értékelés.
10. Esetmenedzser és kliens kapcsolata: kompetencia és felelősség, határok - A segítő kapcsolat jellemzői - Empátia és empowerment szemlélet az esetmenedzsmentben
11. Stigma, antistigma - Stigmatizációs folyamatok, önstigma, strukturális stigma - Antistigmatizációs stratégiák a gyakorlatban.
12. Etikai dilemmák az esetmenedzsmentben: bizalom, titoktartás, kliensérdek–intézményérdek ütközése - A kliens kompetenciája az önálló döntéshozatalban - Az esetmenedzser felelőssége a szakmai és etikai normák betartásában.
13. Zárás és kilépés - A kliens autonómiájának megerősítése a zárás során - Utókövetés
14. A rendszerszintű gondolkodás az esetmenedzsmentben - Az esetmenedzser, mint “rendszer navigátor”: mikor kell túllépni az egyéni eseten? - Az esetmenedzsment és a szolgáltatásfejlesztés kapcsolata, hogyan épül vissza a tapasztalat a rendszerbe?
15. A szakmai identitás és szereptudat fejlődése - Az esetmenedzser szerepének belsővé válása
- Szakmai énkép és reziliencia.